Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0186

Sieviešu un meiteņu stāvoklis Afganistānā pēc Talibāna pieņemtā Kriminālprocesa kodeksa tiesām

Eiropas Parlamenta 2026. gada 21. maija rezolūcija par sieviešu un meiteņu stāvokli Afganistānā pēc Talibāna pieņemtā Kriminālprocesa kodeksa tiesām (2026/2737(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Afganistānu,

– ņemot vērā Reglamenta 150. panta 5. punktu un 136. panta 4. punktu,

A. tā kā, kopš Talibāns nelikumīgi sagrāba varu 2021. gadā, sievietes un meitenes Afganistānā tiek sistemātiski vajātas atbilstoši vairāk nekā 150 ediktiem, kas liedz viņām izglītības iespējas pēc sestās klases, nodarbinātību, tiesiskumu, pārvietošanās brīvību, veselības aprūpi un sabiedrisko dzīvi;

B. tā kā 2026. gadā Talibāns pieņēma Kriminālprocesa kodeksu tiesām (Kodekss), kurā noteikts, ka pret iestādēm pausta kritika ir krimināli sodāma, un tiesnešiem piešķir plašu rīcības brīvību;

C. tā kā Kodekss grauj sieviešu tiesības: legalizē vardarbību ģimenē, nosaka kriminālatbildību sievietēm, kuras meklē aizsardzību pret vardarbību, institucionalizē miesas sodus, kas pielīdzināmi spīdzināšanai, atzīst verdzību, paredz nāvessodu bez garantijām uz taisnīgu tiesu, piešķir vīriem diskrecionāras pilnvaras sodīt sievas par nepaklausību, nosaka sievietēm, kuras atsakās no islāma, beztermiņa ieslodzījumu un institucionalizē diskrimināciju dzimuma, reliģijas un sociālā statusa dēļ; tā kā tas neparedz ne tiesības uz juridisko pārstāvību, ne aizsardzības pasākumus pret piespiedu atzīšanos un ar to atstādina tiesneses, prokurores un advokātes, atstājot sievietes bez tiesiskās aizsardzības līdzekļiem – tas ir Afganistānas saistību saskaņā ar *ICCPR*, *UNCAT* un Konvenciju par verdzību pārkāpums;

D. tā kā Talibāns ir ievērojami izvērsis publisko pēršanu un miesassodus

– 2025. gadā tos piemēroja vismaz 170 sievietēm;

E. tā kā Talibāna režīms ir institucionalizējis vajāšanu dzimuma dēļ un dzimumu aparteīdu; tā kā Starptautiskā Krimināltiesa izdeva *Akhundzada* un *Haqqani* apcietināšanas orderus par noziegumu pret cilvēci, proti, kriminālvajāšanu dzimuma dēļ,

1. stingri nosoda Kodeksu; aicina Talibāna režīmu to nekavējoties atcelt;

2. paziņo, ka Talibāna režīms ir institucionalizējis verdzību, dzimumu aparteīdu un bērnu laulības; aicina Padomi un Komisiju visās diplomātiskajās darbībās vērst uzmanību uz to un atbalstīt to atzīšanu par noziegumiem pret cilvēci ierosinātajā Līgumā par noziegumiem pret cilvēci;

3. prasa nekavējoties izbeigt publisku pēršanu, miesas sodus un nāvessodus un atcelt visus ierobežojumus sievietēm un meitenēm, *LGBTQ+* personām, reliģiskajām minoritātēm un citām neaizsargātām sabiedrības grupām;

4. mudina Komisiju un dalībvalstis paust atbalstu Talibāna neatzīšanai un nenormalizēšanai saskaņā ar Padomes pieciem kritērijiem; pauž nožēlu par lēmumu uzaicināt Talibānu uz Briseli un prasa izdarīt spiedienu uz Talibānu, lai atjaunotu cilvēktiesības, jo īpaši sieviešu un meiteņu tiesības; atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Starptautiskās Krimināltiesas izdotajiem apcietināšanas orderiem un mudina dalībvalstis panākt to izpildi;

5. mudina ES un tās dalībvalstis atbalstīt ANO Cilvēktiesību padomes izveidoto izmeklēšanas mehānismu;

6. aicina Padomi paplašināt ES globālās cilvēktiesību sankcijas, attiecinot tās arī uz Talibāna līderiem, kas ir atbildīgi par sieviešu un meiteņu vajāšanu, tostarp ceļošanas aizliegumiem un aktīvu iesaldēšanu;

7. mudina ES un tās dalībvalstis palielināt humāno palīdzību tiem, kas apkaro badu Afganistānā, un Afganistānas cilvēktiesību aizstāvēm, tiesnesēm, juristēm, žurnālistēm, aktīvistēm un sieviešu vadītām organizācijām un nodrošināt, ka palīdzība droši sasniedz Afganistānas sievietes un meitenes;

8. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Padomei, PV/AP, dalībvalstīm, ANO un Afganistānas *de facto* iestādēm.